

Міністерство внутрішніх справ України
Одеський державний університет внутрішніх справ

**Роль та місце правоохоронних органів
у розбудові демократичної правової держави**

Матеріали

X Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції

30 березня 2018 року

Одеса
ОДУВС
2018

УДК 351.74
ББК 67.401.133
Р68

Статті друкуються в авторському варіанті.
Оргкомітет дозволив собі лише скорочення
статей, які суттєво перевищували пропоновані обсяги

Р68 **Роль** та місце правоохоронних органів у розбудові демократичної правової держави: матеріали X міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., м. Одеса, 30 березня 2018 р. — Одеса: ОДУВС, 2018. — 282 с.

УДК 351.74
ББК 67.401.133

*Антоненко О. А.,
к. ю. н., доцент кафедри трудового, земельного та екологічного права ОДУВС*

НАУКОВО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ ТА ОЗНАКИ ПОНЯТТЯ РОБОЧОГО ЧАСУ

Впровадження реформ діючого трудового законодавства та очікування прийняття та підписання проекту Трудового кодексу України, окреслює необхідність в розробці сучасних рекомендацій для покращення змісту національного трудового законодавства. Актуальною є проблема питання правового регулювання робочого часу працівників. Сучасна економічна ситуація та певні труднощі в реалізації свого права на працю є тими маркерами, які дозволяють стверджувати про необхідність приділення наукової уваги подальшому розвитку і правовому регулюванню окремих видів робочого часу.

В сучасному трудовому праві, поняття «робочий час», «правове регулювання робочого часу» є фактичним виразом об'єкта правового регулювання або конкретизацією предмета дослідження, метою, до досягнення якої мають прагнути як наймані працівники так і власники підприємств, установ, організацій які організують працю працівників, створюючи умови для її зростання, та врешті забезпечують трудову і виробничу дисципліну.

Робочий час, є складною формою вираження юридичних обов'язків у правовідносинах між працівником і роботодавцем.

В цьому аспекті трудові правовідносини, щодо робочого часу, як предмет трудового права можна окреслити в наступних ознаках: 1) вказані правовідносини існують в межах правил внутрішнього трудового розпорядку, згідно яких працівник зобов'язується дотримуватися усіх умов; 2) особа потрапляє в трудовий колектив, приймає правила його побудови і роботи; 3) включення до складу трудового колективу за законом або договором, тобто (трудовим договором, документом конкурсного відбору, актом призначення тощо); 4) зміст трудових відносин це особисте виконання роботи за зазначеною спеціальністю, кваліфікацією, посадою; 5) трудові відносини є оплатними, тобто працівники за відпрацьований робочий час отримують заробітну плату; 6) трудові відносини є строковими, ці строки є чітко регламентовані.

Таким чином, для визначення поняття «робочий час» необхідно розглядати суб'єктів правовідносин які безпечливо дотримуються встановлених правил поведінки зафіксованих в законах, правилах та інструкціях. Такими суб'єктами виступають працівник, виборний орган первинної профспілкової організації (профспілковий представник) або вільно обраний працівниками представник (представники) і роботодавець.

О. І. Процевський зазначив, що робочий час може визначатись як «встановлений законом або угодою між адміністрацією та профспілковим органом на підставі закону час, протягом якого робітник або службовець відповідно до правил внутрішнього трудового розпорядку повинен займатися виробничою або службовою діяльністю»[1, с. 16, 17]. Така думка науковця відображає основні вимоги КЗпП України та нашого дослідження. Аутентичні норми містяться і в міжнародних актах: Про регулювання робочого часу в торгівлі та установах: Конвенція МОП від 28.06.1930 р., №30 [2], Про тривалість робочого часу і відпочинку на дорожньому транспорті: Конвенція МОП від 28.06.1939 р., №67 [3], Про робочий час моряків і склад суднового екіпажу: Конвенція МОП від 22.10.1996 р., №180 [4].

З соціальної тачки зору, поняття робочого часу відображається у тому, що праця є головною умовою життя людини і суспільства.

З економічної точки зору, поняття робочого часу відображається у тому, що він необхідний для створення будь-якої споживчої вартості при існуючих суспільно нормальних умовах виробництва, інтенсивності та продуктивності праці, середньо взятому рівні техніки тощо.

З найголовнішої юридичної точки зору, робочий час встановлюється в нормах трудового законодавства України тривалості робочого часу. На нашу думку, робочий час потрібно розглядати саме з точки зору його функції захисту. Тобто конкретизація відповідних меж у часових просторах протягом яких працівник зобов'язаний виконувати свої обов'язки гарантує працівнику дотримання його трудових прав.

М.Г. Александров відмічав, що з юридичної площини поняття робочого часу характеризується не тільки як норма тривалості праці, що встановлена законом або на його підставі, а також як обов'язок, виконання якого регулюється, головним чином, правилами внутрішнього трудового розпорядку. Врешті-решт, тривалість робочого часу необхідно розглядати як фактичну поведінку працівника, що повинна відповідати трудовим обов'язкам і нормам тривалості праці [5, с. 295]. Тобто, робочий час може бути встановлений законодавчо або час як такий, впродовж якого працівник повинен виконувати трудові обов'язки з дотриманням правил внутрішнього трудового розпорядку підприємства, установи, організації.

Основним обов'язком держави є створення робочих механізмів захисту прав, свобод і законних інтересів працівників. Ними виступають як соціальні механізми гарантій їх захисту, так і судові.

Термін «робочий час» ми пропонуємо розглядати у двох аспектах.

По-перше, як дотримання окремим працівником вимог і обов'язків, що впливають з його місця у виробничому процесі, узгодження його дій з діями інших суб'єктів у процесі спільної праці.

По-друге - це беззаперечне та чітке виконання працівником правил внутрішнього трудового розпорядку на підприємствах, установах, організаціях. Тобто суворе дотримання виробничих правил і функціональних обов'язків.

В цьому аспекті робочий час потрібно розуміти, як сукупність правил поведінки, яких вимагають від працівника в процесі праці.

Як правова категорія поняття робочий час має загальні ознаки.

1. Як один із основних принципів трудового права - забезпечення виконання обов'язку працювати не більше встановлених норм. Забезпечувати межі робочого часу зобов'язані сторони трудових правовідносин.

2. Як інститут трудового права - система норм, що регулює внутрішній трудовий розпорядок, обов'язки сторін трудових правовідносин, встановлює заходи із скорочення тривалості робочого часу, заборони залучення до надурочних робіт, тощо.

3. Як елемент трудових правовідносин робочий час потрібно розуміти, як сукупність правил поведінки, яких вимагають від працівника в процесі праці.

4. Як фактична поведінка – трудові відносини є оплатними, тобто працівники за відпрацьований робочий час отримують заробітну плату.

Література

1. Процевский А. И. Рабочее время и рабочий день по советскому трудовому праву / А. И. Процевский. – М.: Юрид. лит., 1963. – 181 с.
2. Про регулювання робочого часу в торгівлі та установах: Конвенція МОП від 28.06.1930 р., № 30 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
3. Про тривалість робочого часу і відпочинку на дорожньому транспорті: Конвенція МОП від 28.06.1939 р., № 67 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
4. Про робочий час моряків і склад суднового екіпажу: Конвенція МОП від 22.10.1996 р., № 180 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
5. Советское право / Под ред. Н. Г. Александрова. – М.: Юрид. лит., 1972. – 428 с.

СЕКЦІЯ 1.
СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВІ ТА ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ:
ПРІОРИТЕТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.

Андрієнко І. С. ПРАВО НА ДОСТАТНІЙ ЖИТТЄВИЙ РІВЕНЬ У СВІТЛІ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТИВ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	4
Антоненко О. А. НАУКОВО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ ТА ОЗНАКИ ПОНЯТТЯ РОБОЧОГО ЧАСУ.....	5
Афанасенко С. І. СТУПІНЬ СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ДІЙСНОСТІ В УКРАЇНІ.....	7
Афанасьєва К. М. СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКОК БЮДЖЕТНИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ ЧАСІВ КИЇВСЬКОЇ РУСІ.....	9
Бабич М. С. БЮДЖЕТНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ.....	10
Баськов В. В. ДЕЯКІ ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПРОФІЛАКТИКИ І БОРОТЬБИ З МІЖНАРОДНИМ ТЕРОРИЗМОМ.....	11
Батенко М. С., Шенета Т. В. ЗЛОЧИНИ НА ҐРУНТІ НЕНАВИСТІ ЯК ЗАГРОЗА ГРОМАДЯНСЬКІЙ БЕЗПЕЦІ СУСПІЛЬСТВА.....	13
Берендєєва А. І. РОЛЬ ГРОМАДСЬКИХ ФОРМУВАНЬ З ОХОРОНИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ В СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ.....	14
Браславець І. В. КОРУПЦІЯ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ В УКРАЇНІ.....	16
Будяченко О. М. ЩОДО КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ ЛІСІВ ВІД НЕЗАКОННОЇ ВИРУБКИ В УКРАЇНІ...	18
Бурак М. В. НЕЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНИХ РЕСУРСІВ ТА ВІДСУТНІСТЬ АКТИВНОЇ ПОЛІТИКИ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ ЯК ЗАГРОЗА НАЦІОНАЛЬНИМ ІНТЕРЕСАМ І НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ УКРАЇНИ.....	19
Бурангулов А. В. ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ОПЕРАЦІЇ» У ТЕОРІЇ ПРАВНИЧИХ НАУК.....	21
Бутенко В. Г. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ПРАВОВИХ ЦІННОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ.....	23
Вайда Т. С., Кузнєцов О. І. ІСТОРИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ПРАВОВОГО НІГІЛІЗМУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ.....	24
Геращенко О. С. ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ ПРАЦІВНИКІВ ПАТРУЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ДО ДІЯЛЬНОСТІ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ СИТУАЦІЯХ.....	26
Гнатюк П. О. ДО ПИТАННЯ КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВИХ РАД.....	28
Голенко Н. М. ЗАХОДИ З ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ОСІБ, ЯКІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ У КРИМІНАЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ, ЯК РІЗНОВИД СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛУ ПОЛІЦІЇ ОСОБЛИВОГО ПРИЗНАЧЕННЯ.....	30
Головацький О. О. ДЕЯКІ ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ У США...	32
Гребенюк М. В. ДЕЯКІ ПИТАННЯ РЕФОРМУВАННЯ ПРАВООХОРОННОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ (ЩОДО ПОСИЛЕННЯ СПРОМОЖНОСТЕЙ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ У СФЕРІ БОРОТЬБИ З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ).....	33
Григорєцька І. І. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРАВОВОЇ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ СКЛАДУ ТА ПОРЯДКУ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ В МЕЖАХ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТАХ УКРАЇНИ.....	35